

Секція 5. Фізична географія та природокористування

КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА БАСЕЙНУ РІЧКИ ТАТАРИНА

Боряк М.І., Мовчан В.В.

Ручківська гімназія Петрівсько-Роменської сільської ради Миргородського району Полтавської області
v.movchan@meta.ua

Актуальність дослідження. За даними Регіонального офісу водних ресурсів у Полтавській області, малих річок завдовжки понад 10 км на Полтавщині нараховується 137, їх загальна довжина – 3596 км [2]. Проте, на нашу думку, більшість із цих водних об'єктів мають переривчастий характер, не завжди доносять воду до головної річки, а іноді взагалі значна частина річища протягом більшої частини року залишається зневодненою. До такої думки нас підштовхнули розпочати ще в минулому році дослідження правої притоки Хоролу – річки Татарина. Попередні результати наших досліджень висвітлювалися під час проведення X Міжнародної наукової конференції «Актуальні проблеми дослідження довкілля» (Суми-Тростянець) [1]. Ми вирішили доопрацювати матеріали досліджень [3-5] та для унаочнення створили ряд діаграм і рисунків, які краще характеризують басейнову систему Татарини.

Викладення основного матеріалу. Під час роботи зі статистичними даними було встановлено, що площа басейну річки Татарина в басейновій системі Хоролу незначна (близько 3%) (рис.1).

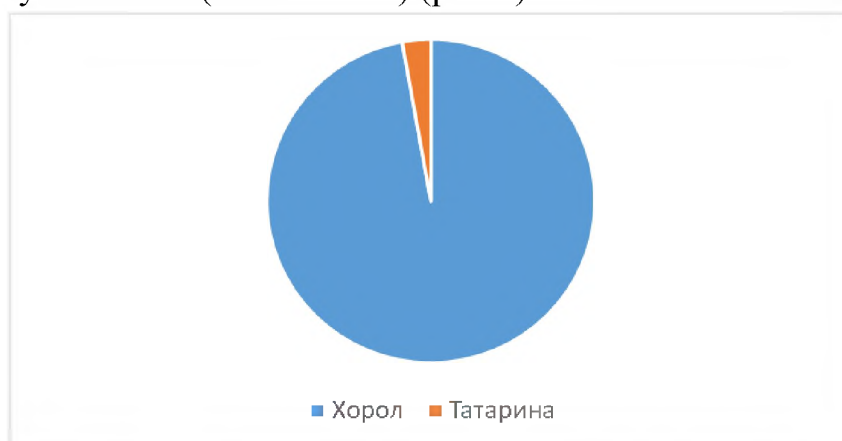

Рис. 1. Співвідношення площі басейну річки Татарина до загальної площі басейнової системи Хоролу

Хоча, аналізуючи басейнові системи інших приток Хоролу, можна сказати, що для подібних річок така площа є досить значною, оскільки лише Вільшана,

Лихобабівка та Арабатівка мають більшу водозбірну площу. До того ж, дві останні за довжиною більші від Татарини (рис 2).

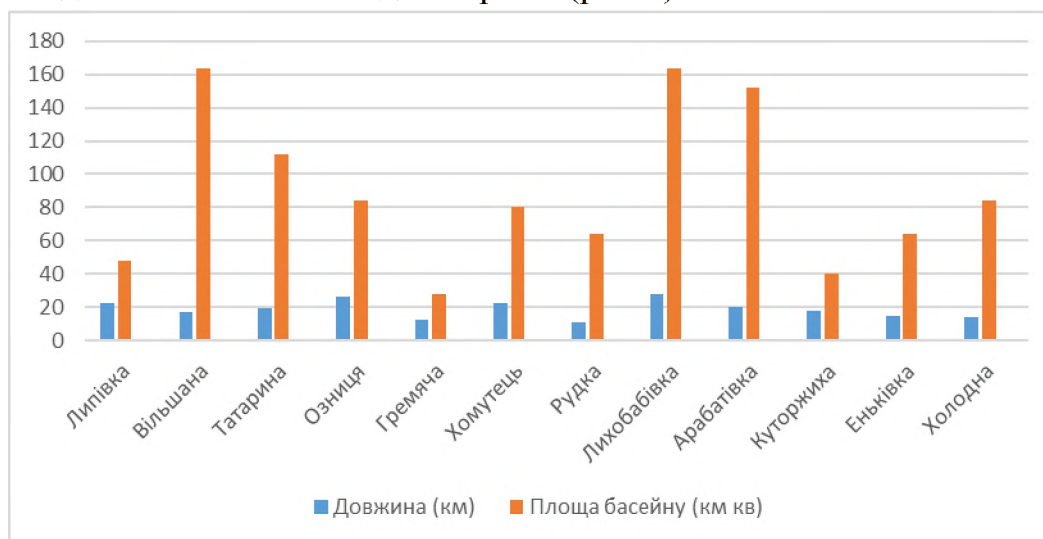

Рис. 2. Співвідношення довжини і площі басейну в основних приток Хоролу

Як бачимо, площа водозбору річки Татарина є однією з найбільших серед приток Хоролу. То ж, можна зробити припущення, що Татарина має значний вплив на водність головної річки. Проте, провівши ряд досліджень, було встановлено, що на даний час Татарина, практично втратила свою значимість для Хоролу.

Використовуючи картографічний матеріал, ми проаналізували зарегульованість басейнової системи р. Татарина. Було встановлено, що більшість ставків створено в другій половині минулого століття. Найбільший за площею ставок знаходиться біля с. Коновалове (рис. 3).

Рис. 3. Фрагменти карт частини басейну річки Татарина між селами Долинка (Татарин), Ветхалівка, Коновалове та Шевченки, на яких можна спостерігати зарегульованість річки (ліворуч – станом на 1931 рік; праворуч – станом на 1983 рік)

Це мало негативний вплив на водність річки та її приток. Серед позитивних чинників можна виділити залісненість території водозбору. Так, протягом

минулого століття лісові площі збільшилися. Зокрема, біля села Веніславівка лісовий масив у 80-х роках зріс у декілька разів порівняно з 1931 роком (рис 4.).

Таким чином, можна стверджувати, що стан річкового басейну Татарини значною мірою залежить від впливу антропогенних факторів.

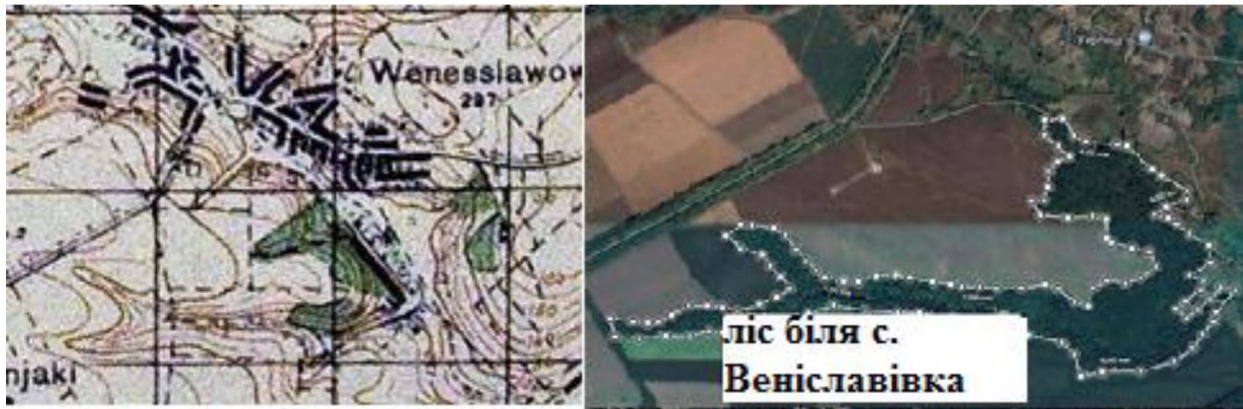

Рис. 4. Фрагменти карт частини басейну річки Татарина біля села Веніславівка, на яких можна спостерігати залісненість території (ліворуч – станом на 1931 рік; праворуч – станом на 1983 рік)

Список використаних джерел

1. Боряк М.І., Мовчан В.В. Місце річки Татарина в структурі басейнової системи Хоролу // Актуальні проблеми дослідження довкілля : Матеріали X Міжнародної наукової конференції (Суми-Тростянець, 25-27 травня 2023 р.,) / Ред. кол.: Корнус А. О., Міроненко Л. П., Литвиненко Ю. І. та ін. Суми : Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, 2023. С. 70 – 72
2. Водні ресурси Полтавщини. URL: <https://poltavavodgosp.gov.ua/vodni-resursy-poltavshchynu-2/> (дата звернення Жовт 10, 2023).
3. Корнус А.О. Ландшафтно-природоохоронне вивчення долини середнього Хоролу. Вісн. Харк. ун-ту. 2004. Випуск 620. С. 68-71
4. Корнус А.О. Особливості ландшафтної структури ключової ділянки в басейні Середнього Хоролу. Фізична географія та геоморфологія. 2005. Вип. 49. С. 151-157.
5. Мовчан В.В., Корнус А.О. Дослідження лісових ландшафтів на ключових ділянках у долині р. Хорол. Екологія і раціональне природокористування : Збірник наукових праць ; [за ред. Б.М. Нешатаєва]. Суми : Вид-во Сумського державного педагогічного університету ім. А.С. Макаренка, 2009. 135 с.

СУЧАСНІ КЛІМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОМЕНСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Кузьменко М.М.

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Як відомо, клімат – це багаторічний режим погоди з характерними особливостями для даної території. Його значення неможливо переоцінити,